

REC DE CABANELLES

Castell de l'Areny

El Berguedà (Barcelona)

Introducció

L'espai del nostre interès, es un enclavament de reduïdes proporcions dins l'àmbit de la natura i situat al sector oriental del Berguedà. Es diu La vall de la Clusa. Esta envoltada de cims amb fisonomia d'alta muntanya, tot i situar-nos al Prepirineu, les altituds van entre els 1396 metres del Cap de Rocs al sud, als 1765 metres del Pedró o serrat del Corró al nord. La xarxa hidrogràfica de la vall està formada per una munió d'incipients rierols, barranqueres i brolladors aprofitats com a fonts. Amb la seva unió formen els recs amb recorregut més perllongat creant un àmbit fluvial que des d'antic han aprofitat els pobladors d'aquestes terres.

Ara parlem una mica de Toponímia. El Clot, un mas situat a l'extens pla que domina la vall, lloc aquest com significatiu nus hidrogràfic, on coincideixen els principals recs i torrents de la clotada de la Clusa. La relació de tots ells, començant per la dreta orogràfica es : el Rec de les Collades (o Rec del Picamillo o de les Bagues), el Rec de Rossinyol i el Rec de Cabanelles. Tots tres s'aiguabarregen a poques passes de diferència. Uns metres més avall arriba el Rec de Ca L'ereuet (o de Sant Romà), i de la confluència de tots ells, es forma la ribera de la Clusa (o Rec de l'Escaell). Aquesta ultima es la part planera abans de l'inici del descens del Forat de l'Escaell. Tota aquesta agua que engoleix el Forat, més avall es converteix, en la ribera del castell, que cedeix les aigües a la ribera de Vilada. L'Escaell es un cert espai o regió que envolta el Forat del mateix nom. Si us adoneu, en cap moment hem parlat de " **Pas** ", sinó de, **Forat de l'Escaell**. Fins l'any 1950, L'Escaell i la vall de la Clusa no va obrir-se al transit de vehicles. Abans, tant sols era un camí amb una certa dificultat, i el lloc que ara anomenem Pas de l'Escaell, era un grau. Així, tenim clar que anem a realitzar el descens del Forat de L'Escaell, dins d'aquest espai podem visualitzar l'encaix geològic, dels dos tipus de rocam, el calcàri i el conglomerat, meravelles de la natura.

Dins dels límits de aquesta vall, tenim la possibilitat de davallar tres cursos d'aigua: el conegut Forat de L'Escaell, el Rec del Rossinyol i la Foranca, i el Rec de Cabanelles. aquests dos ultims, són joguines en comparació al Forat de L'Escaell.

Part de la informació reflectida en aquesta introducció, com, la toponímia, la hidrografia i altres dades, les hem extret de la guia geogràfica "Vilada i la seva rodalia", tot amb el patrocini de l'ajuntament de Vilada, conduïda principalment per l'Ernest Costa i Savoia i Joan Tort i Donada,.

Hem de tenir en compte, que a la feina de camp, imprescindible per recollir les dades, han col·laborat molts dels habitants dels nuclis i masos dispersos pel territori. Aquesta feina ens fa tornar a les arrels. La 1ª edició d'aquest llibre és de l'any 2003.

Agraïm a tots els participants i col·laboradors creadors d'aquest petit mon de retalls del passat i del present emmarcats en aquesta acurada guia.

Accés

Circulem per la carretera **C - 16**, a la alçada de la població de Berga, que deixarem enrere. Creuarem el túnel i a la sortida prendrem el trencall a la dreta carretera **C - 26** direcció a Vilada i Ripoll, travessarem el pantà de la Baells i continuarem fins el poble de Vilada que creuarem i poc abans de sortir de la població, trobarem a l'esquerra, un carrer que se endinsa arran de les ultimes cases i que prendrem fins el final. Girem a l'esquerra pujant fins l'ultima casa de la urbanització " Cal Xocolater ". Just en aquest punt, iniciem l'ascens per la pista de terra que esta en bon estat. Aquest es l'accés per realitzar el descens del FORAT DE L'ESCALELL. Continuem pista amunt i a uns quatre kilòmetres de l'inici, per la dreta tenim el trencall que condueix a la petita població i cap de municipi: Castell de L'Areny. Anem pista amunt i entrem en el tram de pista més estret i aeri que ens condueix al Pas de L'Escaell. Deixem enrere el mateix, creuant el pont del Clot, punt d'inici del descens del FORAT DE L'ESCALELL. Continuem, i uns metres endavant, a la dreta tenim un àrea de pícnic a l'ombra dels pollancres. Prosseguim creuant el Rec del Rossinyol que ve per la nostra esquerra. Es visible el tall a la Cresta de les Faixetes, de roca calcària, que rep el nom de Foranca, bonic descens format per dos curts trams. Continuem, i a la

drete deixem enrere Cal Clot. Uns centenars de metres endavant, a l'esquerra, surt la pista que va a Rossinyol. Prosseguim deixant enrere el Salt del Music i, per fi, la Clusa amb l'ermita de Sant Romà, el refugi i l'àrea de pícnic. Aquí deixarem el vehicle **P**. La clau per visitar l'ermita la trobarem al refugi, prèvia entrega d'una penyora.

Venim amb un sol vehicle i aquest es el punt mitja, mes o menys, entre l'aproximació al descens i el final i retorn.

Aproximació

Un cop preparats, prendrem la pista a l'esquerra del aparcament en direcció a Cerdanyola, Santuari de Falgars, La Pobla de Lillet i el GR-4. Tenim per davant un kilòmetre de pista que amb suaus pujades ens conduirà fins un prolongat tram cimentat on estarem atents per localitzar, a la nostra esquerra, dues tapadores metàl·liques que son registres de captació d'aigua. Fita i taques de pintura color grana. Trigarem uns 15 ó 20 minuts. Ara tant sols tenim que baixar pel bosc; esquerra fins la llera. Inici del descens, 5 minuts, fita i cinta vermella penjada d'un arbre.

Descens i retorn

Entrem de pla a una llera neta que ràpidament es converteix en una rampa, si esta mullada, atents a les relliscades. Continuem avall amb alguns ressalts fins trobar-nos un ressalt travessat per un filferro amb una pedra penjant al mig de la llera, ¡avís per el bestiar!. Superem l'obstacle per la esquerra i ens situem a la rampa que dona pas al 1er ràpel, a terra, esquerra, 21 metres. En tot el recorregut, els saltants son de pedra tosca. Ara toca progressar per la llera, uns cent seixanta metres, amb alguns ressalts fàcils. Trobarem punts del recorregut en que tindrem que vorejar la llera per la drete a causa dels arbustos i el brancatge. Hem arribat al lloc on un sender local creua la llera del Rec, a l'esquerra ens condueix a la pista que hem utilitzat per fer l'aproximació. Prosseguim avall uns metres més i arribem al lloc on el Rec concentra el seu desnivell, 2^{on} ràpel, pi drete, 18 metres. El proper el tenim a la bora, 3er ràpel, avellaner darrera drete, 20 metres, passarem per sota del tronc. Continuem davallant i no trigarem gaire en trobar el 4^t ràpel, boix a la drete 10 metres; a tocar, el 5e ràpel, boixos esquerra, 6 metres, es el més curt de tot el recorregut, (que seguidets els tenim). De seguida trobem el 6e ràpel, boix esquerra, 12

metres. Ara toca davallar una seixantena de metres fàcils fins la pista que porta al Mas del Rossinyol a la dreta, i al nostre vehicle **P** a l'esquerra.

No volem donar per finalitzat el descens aquí, així que investiguem la canalització del Rec per sota de la pista i ens adonem de la possible continuïtat per l'interior del conducte, que esta net i amb la suficient amplitud per progressar ajupits o a quatre grapes. El 7^è ràpel el tenim a la dreta, dues xapes, la primera a baix i la segona al sostre. Hem de creure que alguna de les dues xapes resistirà una possible crescuda del cabal. Si les dues xapes es fan malbé, tenim una tercera xapa a l'exterior, dreta, per efectuar el ràpel. Indicadors B i C per els ràpels. A l'inici del conducte tenim una xapa, esquerra. Aquesta xapa, tan sols la utilitzarem per assegurar l'accés als ràpels en cas d'un prominent cabal d'aigua, indicador A. Efectuem el 7^è ràpel, a la dreta 23 metres. Continuem el descens fins el punt on la llera fa un gir a l'esquerra i tenim davant una llarga rampa, que si la trobem seca, la podrem des grimpar, però mullada, te el seu risc, per això, tenim el 8^è ràpel opcional a terra, a la dreta, 24 metres tant sols ens resten un gir a la dreta, altre a l'esquerra per terreny fàcil i ja tenim la sortida a l'esquerra, pista. Retornarem per la mateixa a l'esquerra fins la Clusa, on tenim el vehicle, 20 minuts, **P**.

UTILITAT DELS ANCORATGES A LA CANALITZACIÓ

A Hi ha moments, que cal avaluar el cabal d'aigua i el risc a prendre en un punt del descens a causa de les característiques del recorregut.

Per accedir al 7^è ràpel, situat dins de la canalització i amb la llera seca, cap problema, però amb un cert cabal d'aigua, la situació canvia dins del conducte estret i de maniobres limitades. L'empenta del aigua ens pot fer passar moments complicats. Hem instal·lat aquest primer ancoratge, xapa amb anella, al principi del conducte per poder assegurar l'accés del company a la instal·lació de ràpel, tot passant la corda per l'anella i per el nostre davallador que portem al nostre arnès. Un cop, el primer company esta assegurat als ancoratges del ràpel, pot realitzar la maniobra d'assegurança a la inversa amb el segon company. Aquest ancoratge inicial, no l'utilitzarem per rapelar, doncs la maniobra pot resultar

feixuga en un espai amb mobilitat reduïda, inclús perillosa, amb un cert cabal d'aigua

B Al final de la canalització trobarem els ancoratges del 7^è ràpel, a la dreta 23 metres. Les xapes estan una mica distanciades pel fet de salvaguardar alguna de les dues xapes en cas de crescuda del nivell de l'aigua. Si les dues xapes es fan malbé, tenim la solució **C** .

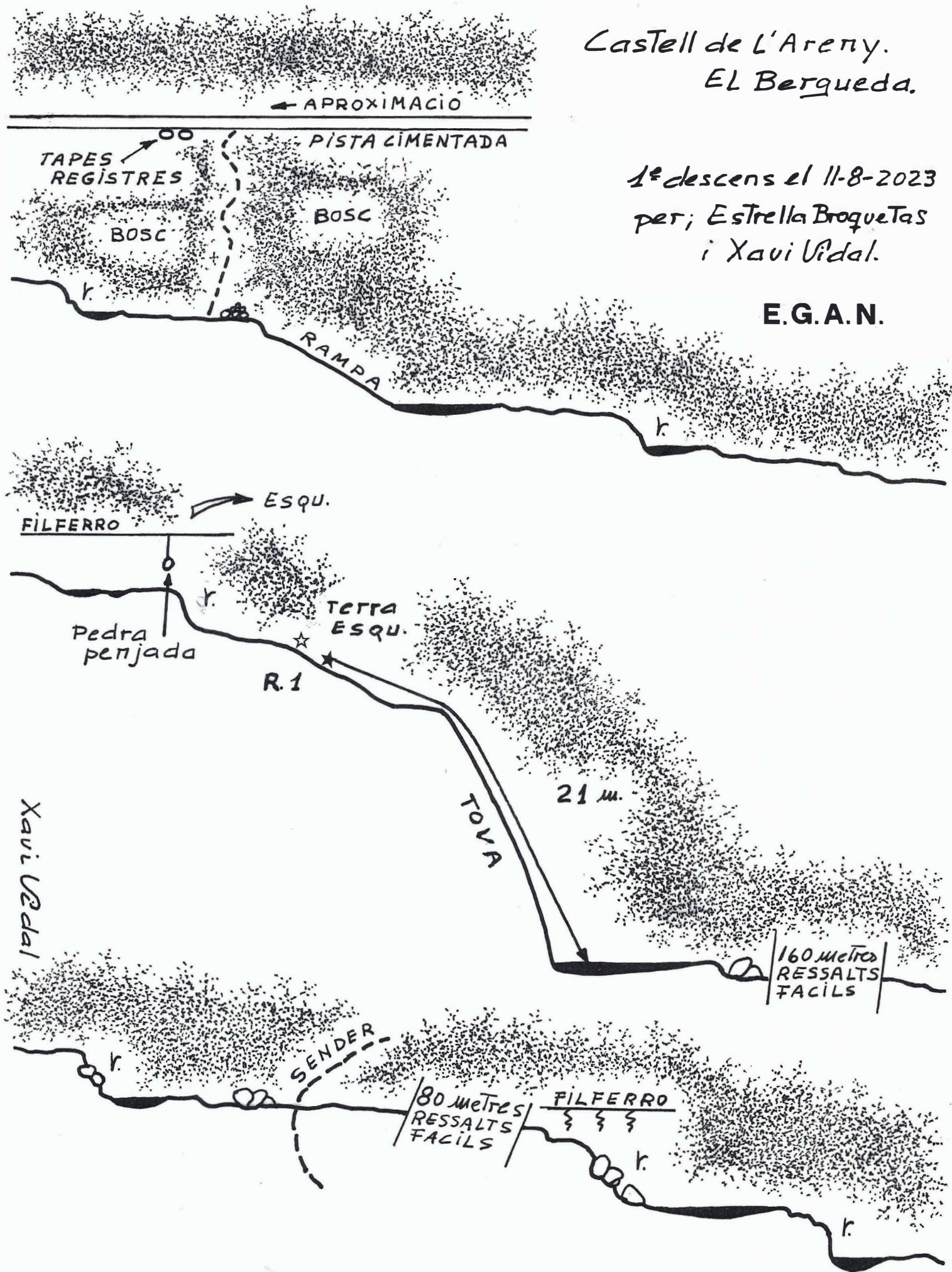
C La instal·lació de ràpel exterior a la dreta, es d'emergència, en cas que una crescuda de cabal hagi fet malbé els ancoratges situats a l'interior de la canalització. Aquest ancoratge exterior ens pot solucionar aquest moment complicat

REC DE CABANELLES.

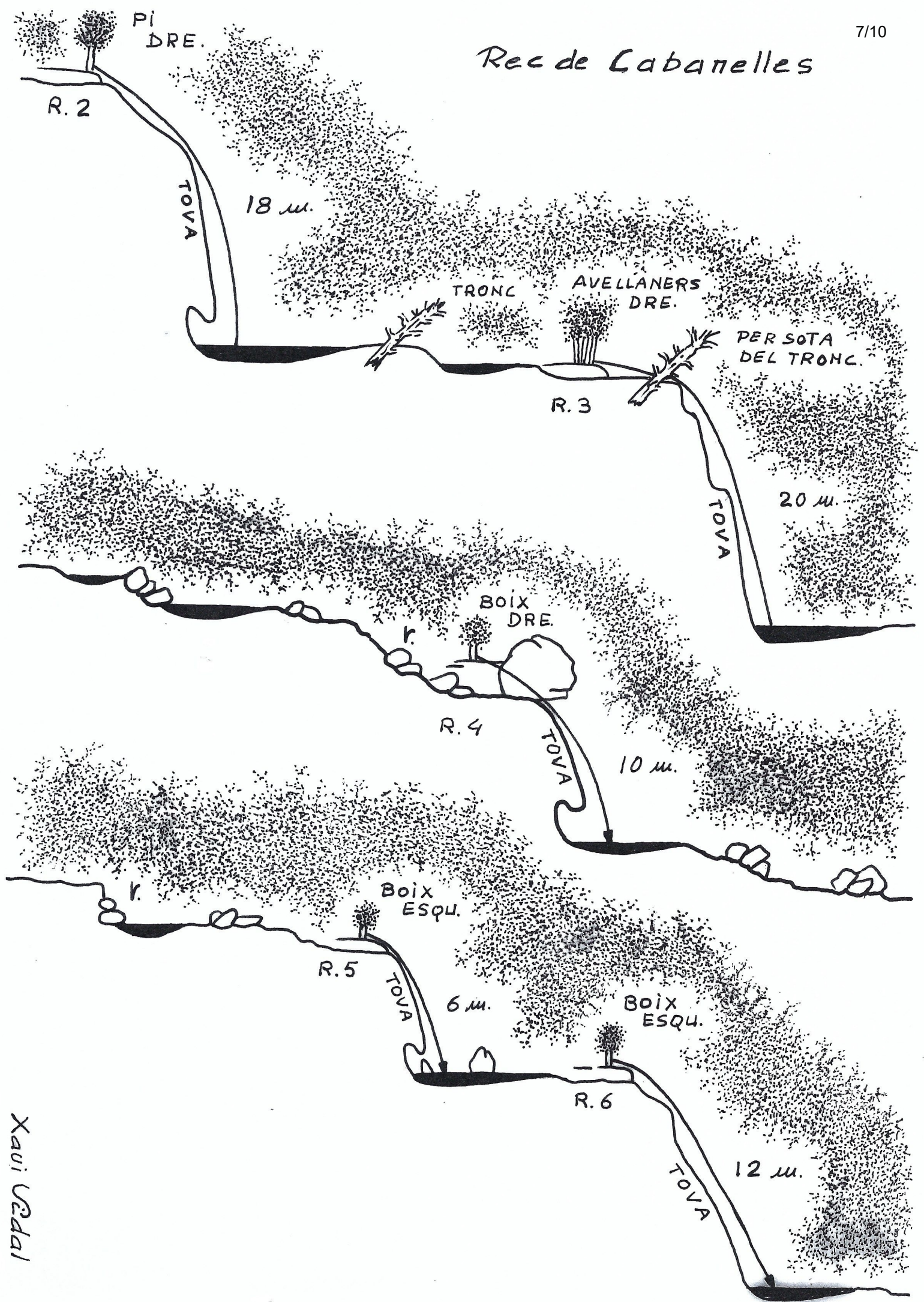
Castell de L'Areny.
El Berqueda.

1^a descens el 11-8-2023
per; Estrella Broquetas
i Xavi Vidal.

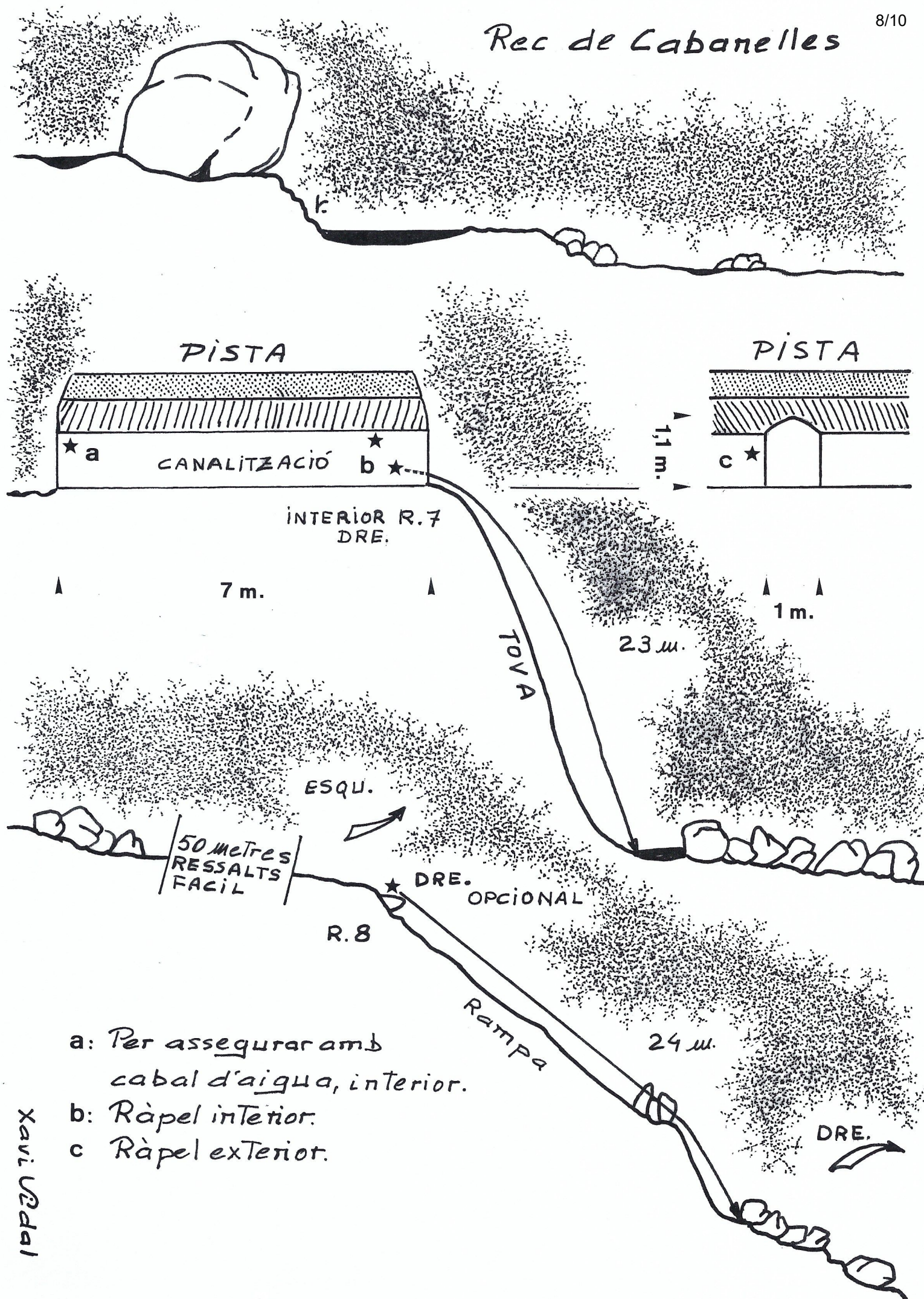
E.G.A.N.

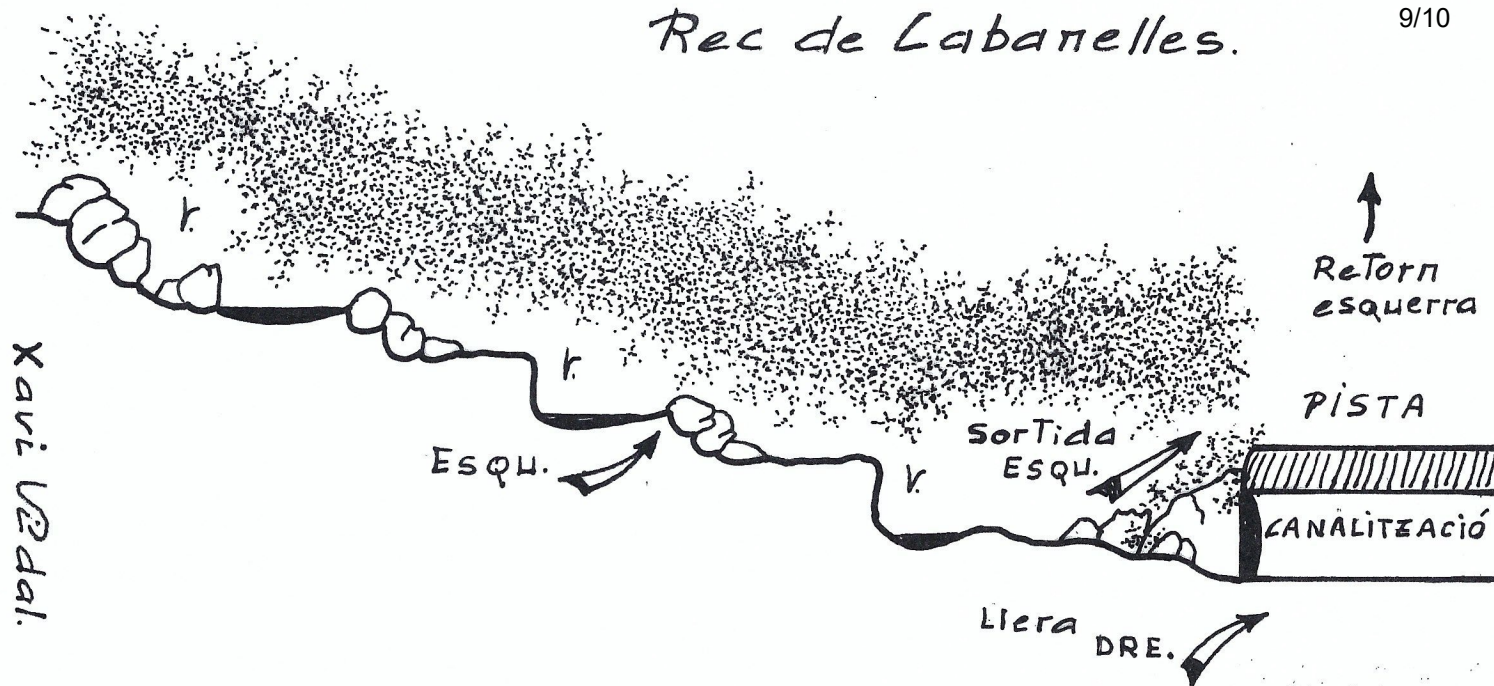

Rec de Cabanelles

Rec de Cabanelles

Dades d'interès

Amb 1 vehicle

Aproximació : 20 minuts

Descens : de 1 hora 30 minuts a 2 hores

Retorn : 20 minuts

Recoregut : 700 metres

Desnivell : 180 metres

Equipament : bé, d'apertura

Ràpel més llarg : el 8e, 24 metres, opcional.

Rocam : Conglomerat i rastre de calcària

Material : 1 corda de 50 metres, 1 corda de 25 metres,
arnès complet, casc, bagues de recanvi,
tissores de podar i guants

